

בגיליון השבוע

דבר המערכת // 'מציינג' עם הקב"ה (כביכול) **עולם חסד יבנה** // קרית מלאכי - המקום הבא!
תורת חסד // מהו הזמן המסוגל לחינוך? **תשועה ברוב יועץ** // לברכה - ולא לקללה
אהבת חסד // לווה שפורע מעט בכל יום

דבר המערכת

מעט מן האור

רבים מכירים את הסיפור על אותו בן ישיבה, שכבר תכנן לעזוב את הכל, לנטוש את שמירת התורה ואת חיי התורה רח"ל. ובדרכו החוצה מבניין הישיבה, פגש בו אחד מן התלמידים, קידמו בחיך רחב, וסידר את צווארון חליפתו, כשהוא אומר לו: 'אין זה יאה, שבחור ישיבה מובחר יסתובב עם צווארון מרושל'. המחווה הקטנה הזו נגעה לליבו של הבחור, ובאותה השעה הוא קיבל החלטה הפוכה לגמרי: לחזור להיכל הישיבה! ואכן הוא גדל משם לתפארת.

אחד הטבעים המדהימים שטבע בנו בורא כל העולמים, הוא הטבע הזה של יתרון האור על החושך. כמו שנה אחד קטן יכול לגרש חושך עבות של אולם גדול, כך כל מעשה קטן - יכול להשפיע על זולתנו באופן מכריע לכל ימי חייו.

ההבנה הזו מטילה עלינו אחריות כבירה, כאשר בידינו, בפינו ובחיוכינו - לבנות ולהרוס עולמות. כפשוטו, כמשמעו וכמדורשו.

המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

ביתו של אדם הוא המקום שבו הוא יכול לעשות את החסדים הגדולים ביותר, מתוך הצנע לכת ובלא הוקרה ופרסום. יש לו הזדמנויות תמידיות לתת מעצמו למען רעייתו וילדיו הזקוקים לו תדיר, כשהחסד הגדול ביותר, שהוא למעשה התפקיד הנכבד ביותר שיש לו, הוא חינוך ילדיו באופן הנכון ביותר, במסירות ובהשקעה ומתוך מטרה להעמיד את בניו ובנותיו על רגליהם בדרך הישרה לכל ימי חייהם.

מהו השלב הנכון בחיי הילד לחנכו ליסור מרעי?

פנה אלי אדם לפני כמה שנים, כשהוא מוטרד מבנו שהחל לשקר מפעם לפעם, ושאל אותי כיצד אפשר לשנות את המצב הכואב הזה, ולחנך את בנו לנהוג בישירות ובאמת.

השיבותי לו, שלשנות את המצב לאחר שהילד כבר התרגל לשקר, קשה מאד. לפי שהדרך הנכונה והיעילה לחנך לאמת, היא להרגילו ולחנכו להעריך ולייקר את מעלת האמת עוד לפני שהוא יודע לשקר, ועוד לפני שהוא התנסה בו והכיר את טעמו. כזה צריך להיות הסגנון בבית, ולשם צריך לחתור.

וכך גם בכל שטחי הרוחניות. חשוב מאוד להעלות את כל העניינים הרוחניים עוד קודם שיבואו הבעיות, ולחנך את הילדים בדרך הישרה עוד בזמן, כשהדף חלק ונקי.

הזדמנות פז שבועית - שולחן השבת

והזמן הטוב ביותר לחנך בדרך זו, היא בסעודות שבת. זהו זמן שבו כולם יושבים סביב השולחן באווירה רועות, קשובים לשמוע ולקבל. ואת הזמן החשוב הזה צריך לנצל בכל סעודה וסעודה. וכשם שעקרת הבית מתחילה להיערך לסעודות השבת כמה ימים קודם ולא בדקות האחרונות לפני הסעודה, כך גם בעל הבית צריך להתכונן היטב לסעודות השבת, ולהכין מטעמים משלו להניח על השולחן. והדבר דורש הכנה נאותה לפני השבת,

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל
Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com | או בפקס 02-6428158
מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן | עיצוב גרפי: ר.ק. | לפניית לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

בישוב הדעת ובתבונה, כיצד להגיש את הדברים לפני הסועדים, שיהיו ערבים על שומעיהם ומתיישרים על הלב.

כי בסייעתא דשמיא חוזר כל ילד יהודי מבית תלמודו, כשהוא ספוג ומרוגש מהסיפורים שהוא שומע על אבותינו הקדושים מאורי הדורות, והוא אף יודע היטב את פרטי הפרטים שהיטיב המלמד לספר ולבאר.

אבל חבל מאד להשאיר במוחו את הסיפורים הללו כמות שהם, ברמה שבה הוא מקבל אותם מפי המלמד. אפשר לנצל הרבה יותר את ההזדמנויות הרבות המשחרות לפתחנו, ולהרבות את התועלת ואת המוסר השכל העולה מאותם סיפורי קודש המלאים עומק מבלי סוף.

החל מהגליון הבא, נביא במסגרת מדור זה מסרים מפרשיות התורה הראויים לעלות על שולחן מלכים, ולעלות על שולחן השבת הקדושה, של כל אחד מאיתנו.

ניתן גם להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע. מספר הטלפון: 077-314-1174 < 1 < 4.

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ולפתרונות למצוקת הדיור

השבוע הבמה נתונה לבשורת הדיור
בקהילה התורנית בקרית מלאכי - חלק א'

קצת על קרית מלאכי

קרית מלאכי הוקמה לפני 70 שנה, כאשר לפני כ- 30 שנה היא נהפכת לעיר ואם בישראל. כיום מתגוררים בה כעשרים וחמשה אלף תושבים, רובם יהודים חמים ומסורתיים, המכבדים את ציבור שומרי המצוות, כשהדבר מתבטא אף במועצת העיר, כאשר מתוך שלושה עשר חברים ארבעה מהם חרדים ובסה"כ תשעה דתיים שומרי מצוות, וראש העיריה אחד מהם.

בקרית מלאכי מתגוררות כמה מאות משפחות חרדיות. לשם המחשה, בבחירות המוניציפליות האחרונות נכנס בס"ד נציג של דגל התורה לעיריה, אשר משמש כיום בתפקיד מ"מ ראש העיר וממונה חינוך חרדי. בבחירות לכנסת עלתה יהדות התורה מ- 117 קולות בבחירות לפני ארבע שנים ל- 1,002 קולות בבחירות האחרונות. דבר זה מלמד ומראה לא רק על הצלחה פוליטית אלא גם על השפעת הקהילה וכלל הציבור החרדי

בעיר, על תושביה המסורתיים של קרית מלאכי. סביר להניח שגם פעילויות הקירוב בשכונות העיר, הניבו תוצאות מבורכות, אשר השליכו על תוצאות הבחירות.

המשך בעמוד הבא

אחד המנהגים החשובים בחנוכה (מובא במג"א או"ח סי' תר"ע), הוא מנהג הנערים העניים לסובב בחנוכה על הפתחים. הרבה טעמים יש בדבר, לבאר מפני מה הונהג המנהג דווקא בחנוכה. אבל הנה אחד נפלא שנמצא בספר 'ילקוט הגרשוני', בשם חמיו של המחבר, בעל ה'בית שערים'.

וכה דבריו: ישנם רבים, שכאשר בא אליהם עני לבקש צדקה, הם מוצאים לנכון לחזק את המבקש בקנייני אמונה: 'תראה, אל תדאג, הכל יהיה בסדר, הבורא הרי נותן לכל בריה ובריה די מחסורה, הוא הרי פותח את ידיו ומשביע לכל חי רצון, וצריך ביטחון, והוא הרי זן ומפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כינים, ואין מה לדאוג, ואל תבטחו בנדיבים, ובטחו בה' והוא יצווה לכם את הברכה' וכו' וגו'...

אבל בחנוכה, מגיע העני עם טענת נגד, לכל אותם חיזוקים יפים. דהנה מפורסמת קושיית הבית יוסף: מדוע תיקנו בחנוכה ח' ימי הודאה, והרי ליום אחד היה שמן גם ללא נס. והט"ז (סי' תר"ע סק"א) מתרץ, שהקב"ה אינו משרה את ברכתו אלא אם יש מעט, כדי שיהיה לברכה על מה לחול. ואם כן, עצם מציאת פך השמן הראשון, היא למעשה אפשרה את המשך הנס בשאר הימים, ולכן גם על יום זה ראוי להודות, שהרי הוא חלק בלתי נפרד מהנס.

על פי תשובתו זו, אומר אפוא העני לבעל הבית: 'הרי צריך שתהיה לברכת ה' - אותה אתה מבקש להרעיף עלי בנדיבות כזו - על מה לחול. ולכן מן הראוי שתפתח את כיסך, ותרעיף גם מעט ממון. ואם תעשה כן, בוודאי ימשיך הבורא את ברכתו עלי...'

זהו טעם המנהג. זוהי השייכות והקשר, בין חג החנוכה, לבין מנהג הנערים לסובב בימים אלו דייקא, על הפתחים.

המשך בעמוד הבא

הקהילה הליטאית הצעירה בארץ

שטיבלא'ד'
פעיל מנץ ועד
חצות

גמ"חים לרוב

מספר רב של
גינות שעשועים

קהילת האברכים

מלבד קהילת חב"ד וקהילה ספרדית מכובדת, קיימת במקום קהילה ליטאית בראשות הגאון רבי יצחק אברהמוביץ' שליט"א, מרבני אשדוד. הקהילה צעירה אמנם, אך היא גדלה ומתפתחת מיום ליום.

הרב ישראל שייבה, מייסד הקהילה, מספר:

לפני שבע שנים, נשלחתי למקום ע"י מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, על מנת להקים בו קהילה. ברור שבזכות הישיבה הקדושה בראשות רה"י הגאון רבי יהודה עמית שליט"א, היה לי יותר נוח לבוא למקום, להסתופף בצל רה"י ולהתעלות. אבל עדיין, כאברך ליטאי בודד, זה היה קשה לי ולרעייתי. לקח שנה וחצי עד שהצלחתי להביא לכאן עוד שני אברכים ושנה נוספת עד שהגענו לחמישה עשר אברכים. כיום, חמש שנים מיום שנהיינו ראויים ל'זימון' של משפחות, אנחנו כבר מעל ל-60 אברכים יוצאי כלל הישיבות הליטאיות, כן ירבו. אברכים אלו לומדים בכולל של הקהילה. יצויין, כי מלבד כולל זה קיימים באזור כוללים נוספים, ובהם הכולל בישיבה.

מה פוטנציאל האברכים היכולים להתקבל היום לכולל?

מלבד הכולל הקיים, שעד היום לא היה אברך איכותי שנענה בשלילה, אנחנו ערוכים לפתיחת כולל נוסף במקרה הצורך.

ומה עם מוסדות, תחבורה, תעסוקה לנשים ויתר צרכי קהילה חרדית?

הקהילה מאד צעירה, אולי הקהילה הליטאית הצעירה בארץ מבין הקהילות שבערים המעורבות, ובהתאם לכך, הילדים הבוגרים של הקהילה הם בגילאי גן א'. יש לנו משפחותונים, מעון יום מפואר, גן חיידר, גני בנים ובנות של הקהילה, שבימים אלו ממש עוברים שיפוץ רציני מהעיריה, כשאנו מתעתדים לפתוח בית יעקב לבנות הקהילה, כשהחיידר וודאי יעלה וישגשג, בפרט עם בואן של משפחות אברכים נוספות למקום.

פרנסה ותעסוקה לנשים: רוב נשות הקהילה עובדות בעיר ובישובי הסביבה כמו: אשדוד, רחובות, חפץ חיים ועוד, במגוון תחומים כגון: הוראה, גנות, יעוץ מס, הנהלת חשבונות, עבודות משרד שונות וכיו"ב. לאחרונה נפתחו כאן המעונות וגני הילדים, דבר המהווה גם פרנסה וגם 'מתחת לבית' לחלק מנשות הקהילה, וככל שתגדל הקהילה ויתרחבו בה המוסדות, הן של הקהילה והן של ה'קירוב', כן יתרבו מקומות העבודה,

המשך בעמוד הבא

הרב יצחק אברמוביץ שליט"א

דבר זה הוא מיסודות האמונה. יודעים אנו הרי, שאין בנו באמת כח לעשות שום דבר בעולם הזה. כל שמוטל עלינו הוא לפתוח פתח כחודו של מחט, להתחיל, לקפוץ למים. את כל השאר הרי ממילא הבורא עשה עושה ויעשה. בדיוק כמו טבע האור, שגר קטן דוחה הרבה מן החושך.

כל עניין החסד בעולם, נועד לתת הזדמנות לבניו של הבורא יתברך, להשיג להם חלק בעולם הבא. הרי אין שום מניעה לכל יכול לעשות את כולם עשירים, שאף אחד לא יצטרך לאף אחד. הרי כך הוא עשה את החיות, את הצמחים, את הדוממים ואת כל היקום כולו, מלבד בני האדם. כולם מסתדרים בכוחות עצמם. אבל האדם - נזקק מעצם ברייתו, יום יום שעה שעה. שכן - עולם חסד יבנה.

ברגע שנבין זאת, או אז נגלה את ההזדמנויות המוצבות בפנינו בכל רגע נתון, לעשות עוד מעשה אחד קטן, עוד טובה ליהודי, עוד חיוך מאיר, עוד נתינה קטנה, ונעזוב את כל החשבונות הקטנים כמו מי אני ומה אועיל בנתינתי.

אתה תעשה את חלקך הקטן, ומי שבכל מקרה מנהל הכל - הוא יגמור בעדינו.

א פריילאכין חנוכה!

**היה רבי מאיר אומר:
יש לו לבעל הדין
להשיבך ולומר לך,
אם אלוקיכם אוהב
עניים הוא, מפני מה
אינו מפרנסן? אמור
לו כדי שניצול אנו בהן
מדינה של גיהנם**

(ב"ב י א)

תשועה ברוב יועץ

שאלות המופנות אליכם הקוראים לשמוע דעת ועצה

לאחר פרסום השאלה האם על הגמ"ח לדרוש ולהבין האם הלווה באמת נצרך להלוואה זו ומה יכולת החזר שלו, קיבלנו תגובות רבות לאין ספור. בגליונות הקרובים נביא אחדים מהמכתבים היפים.

תשועה ברוב יועץ

שאלות המופנות אליכם הקוראים לשמוע דעת ועצה

לברכה ולא לקללה

השאלה הבאה שלעתה על שולחנם של מנהלי הגמ"ח, נוצרה כתוצאה ממופגש כאוב עם מנהל גמ"ח ותיק, שהחליט באחד הימים לסגור את הגמ"ח שברשותו, תוך שהוא משאיר לווים רבים שהיו נעזרים בגמ"ח שברשותו, ללא מענה.

כמובן, שהגיעו אליו פניות רבות בתמיחה, על מה ולמה הוא מצא לכונן לסגור מפעל חסד שזה הנערך לרבים.

בכאב גדול השיב מנהל הגמ"ח, שבתקופה האחרונה הוא פגש ברחוב את אחד מהלווים הקבועים של הגמ"ח, והוא פנה אליו בנימה מאשימה, ואמר לו שבכלל הוא הגיע למצב נורא ואיום.

מנהל הגמ"ח שעומלם לא היק לו, השתומם מאוד לשמע הדברים, ושאל אותו כיצד הוא מעז לטעון שהוא גרם לו נזק, בו בזמן שהוא מסייע לו בכל הזדמנות שמתאפשר לו להלוות לו סכומי כסף נכבדים.

ענה לו הלווה: "היא נופא! לולי שהיית מענה לכל בקשה שלי, ומתווה לי סכומים גבוהים בכל הזדמנות, לא הייתי מניע למצב כזה שהחובות משתרנים על צווארי ולא נותנים לי מנוח, אלא הייתי נאלץ להתרגל להשתמש בכסף שעמלת עליי והוא שלי באמת, ולא משתמש בכספים של אנשים אחרים, שכעת אין לי מהיכן להשיבם".

כדי להעמיד את השאלה העולה ממעשה זה, יש להביא כמה ידיעות חשובות:

א. הרמב"ם (הלכות מלוה ולוה פ"א ה"א), מנה את המצווה להלוות לעני כמצוות עשה, ובטור (ח"מ סי' צו סי"א) הוסיף, שהמצווה היא גם להלוות לעשיר בשעת דוחקו. והאריכו הפוסקים בגדרי מצווה זו.

ב. אמרו חז"ל (שבת סג.), שמצוות הלוואה גדולה יותר ממצוות צדקה. וגם החפץ חיים האריך רבות בספרו 'אהבת חסד' על מצוות הלוואה.

ג. מנגד מבואר שסגור ללווה ללוות אם אינו יודע מהיכן יפרע (ענין בספר סדר הלוואה סי' ז').

וכאן עולה השאלה, בצורת ההתנהגות כלפי לווים הבאים לבקש הלוואה מגמ"ח כספים. כשמצד אחד יש להביא את הנהגתו של אחד ממנהלי הגמ"ח הגדולים, ששששאל האם הוא בודק אם הלווה אכן נצרך והוא נחשב עני בשעת דוחקו, וכן האם הוא בודק אם יש ללווה מהיכן להשיב, הוא ענה שלדעתו עשית החסד בשלימות וזרשת ממנו שלא לחטט ללווה בזכריו וביכולתו.

ומנגד יש אומרים שראוי לבדוק היטב, הן מצד הלכת צדקה, והן בכדי לסייע ללווה ולא ח"ו להרע לו באם הוא לווה שלא לצורך, או שלא יהיה לו מהיכן לפרוע.

נשמח לשמוע את דעתכם ועצתכם, כיצד ניתן ללכת ב'שביל הזהב', לבדוק מצד אחד את מצבו של הלווה, ומאידיך לעשות זאת בדרך מוכוונת.

תשובות ניתן לשלוח לדוא"ל Alon@hagmach.org.il | 6428158@gmail.com | [02-6428158](tel:02-6428158) | www.hagmach.org.il

למערכת העלון שלום,

במענה לשאלה האם על מנהל הגמ"ח להבין מה הצורך של הלווה,

לדעתי חובה ראשונה במעלה של מנהל הגמ"ח להבין מה הצורך של הלווה.

כמו שעל מנהל הגמ"ח לוודא את כושר החזר של הלווה (על מנת שלא לפגוע בכספי הגמ"ח), כמו כן יש עליו חובה לוודא מהות הצורך של הכסף של הלווה, על מנת שלא לפגוע בו במקום לעזור לו.

בברכה,

אביגדור דונט

יועץ ומאמן אישי לכלכלת המשפחה

תשובה לשאלה

אפשר להכין דף ובו מפורט מטרת הגמ"ח:

א. לעזור לאנשים במצבים המצריכים עזרה.

ב. יחד עם זה על כל אחד מוטלת החובה לבדוק בעצמו שאכן זה עזרה ולא חלילה נפילה, ולא דרך חיים של הזדקקות לגמחים.

אפשר להוסיף עצות כלכליות או שמות של עוזרים לצאת מהתסבוכת הכלכלית. לצטט מהספה"ק על מעלת הצדקה מצד אחד ועל האיסור של לווה רשע וכו' את הדף יקבל כל אחד שמגיע לגמ"ח ללא הבדל, כך שלא תיגרם בושה.

בברכה,

אריאל הרמן

וזאת עוד לפני שהזכרנו עסקים קטנים כמו סירוק פאות, קוסמטיקה וקייטרינג המתנהלים ע"י נשות הקהילה (ואפי' מכירת ציולנט בליל שישי).

ראשי וועדת הדיור של איגוד קהילות דגל התורה, חכ"ל הרב יצחק פינדרוס הי"ו והרב צבי רבינסקי הי"ו, היו כאן מספר פעמים, כשהם דנים כיצד לייבא משרות נוספות לנשות הקהילה. הרב רבינסקי עירב בנושא את יו"ר 'דגל התורה' חה"כ הרב משה גפני הי"ו, והוא אכן פעל ופועל בנושא, כשאנו תפילה כי פועלם יניב עוד משרות רבות לטובת נשות הקהילה.

ספר לנו על שירותי הקהילה:

מלבד בתי הכנסת הקבועים, קיים כבכל ריכוז חרדי מכוונד 'שטיבלא'ד', הפעיל מנץ החמה ועד חצות לילה. במקום פועל מקווה טהרה מפואר ומהודר בפיקוח המרכז הארצי לטהרת המשפחה, ואף ערוב מהודר בפיקוח הוקם לתועלת הקהילה.

מעבר לכך, מפעילה הקהילה את קופת הצדקה "תומכיה מאושר", גמ"חים לרוב, פעילויות לנשים ועוד.

מספר רב של גינות שעשועים מפארים את השכונות, וביניהם מספר פארקים חדשים. קיימים סניפים של כל קופות החולים והבנקים וכן של רשתות השיווק הגדולות, כאשר מחלקות הפירות והירקות הינן בהכשרים המהודרים ביותר.

בגליון הבא נמשיך ונספר על הקהילה התורנית בקרית מלאכי.

אהבת חסד

תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספר אהבת חסד להח"ח **הרה"ג ר' אשר וסרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'.**
טל': 03-579-3051 נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

הלוואה לרוצה לפרעה בתשלומים קטנים:

א) אם הלווה אומר שאינו יכול לפרוע בבת אחת אלא בכל פעם מעט מעט - אינו מחויב מצד הדין להלוות לו באופן זה, אף אם רוצה לסיים בדרך זו את החוב לפני הזמן שקבע לו המלווה [כי יכול להיות לו הפסד בזה שמקבל מעט מעט, כיון שישתמש בכסף ולא יוכל להרויח בו].

ב) מצד האהבה והאחווה - נכון להיטיב עמו ולהלוות לו גם באופן זה.

(עפ"י אהבת חסד חלק ראשון פרק א')